

SZARVASI UJSÁG.

Képes hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer. **vasárnap.**

Az előfizetési penzek, úgy a lap szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
küldendők.

A nylt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyom-
dai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetéseket el-
küldő Madrony és György hirdetési irodája Barátok
utca 7. sz. Athenaeum 1. emelet; továbbá A. V.
Goldberger, szervitátor 3. sz. a.

A közegészségügy előmozdításának egyik eszközéről.

A legértékesebb dolgok egyike az egészség lévén, csodálkozniuk kell, hogy ennek fenntartásáról ugy-
szólván csak ezen században kezdett az emberiség
gondoskodni. Igaz ugyan, hogy az orvosi ismeretek
a jelen századot megelőző századokban már annyira
előrehaladtak, hogy alkalmas egészségi szabályokat
már ezek alapján is lehetett volna alkotni, mind-
amellét a kor szellemének fogva nem voltak elfogad-
hatók, mivel csak a régi görög és római orvosok
(Hippokrates, Galenus, Celsus és mások) által alko-
tott, de azóta már elavult egészségi szabályok elfo-
gadása mellett nyilatkoztak. Történet ugyanis már e
téren az ókorban is némi intézkedés, sajnos azon-
ban, hogy nagyjából csak diatetikai szabályokat
készítettek a tudósok, a mely szabályok dogmák-
ként akartak az emberiségen uralkodni. Így volt ez
az ókori népek között, különösen a zsidó és egyip-
tomi népnél, melynek vallása az egészségi szabályok
ismertetésének közvetítője, az állati ételeket azáltal
határozván meg, hogy egyes állatokat részint tiszták-
nak, részint pedig tisztátalanoknak nyilvánított. Ha-
sonló szabályok voltak más népeknél is, hol ily ta-
nok apáról fiúra szálltak, vagy pedig az illető nép
írói által leirattak. — Hogy azonban az első körü-
lménynél fogva ezek egész tisztaságukban meg nem
őriztethettek, könnyen érthető, s különösen akkor,
ha tekintetbe vesszük, hogy idővel a legkülönbözőbb
eszközökhöz fordultak egészségök helyreállítása vagy
megtartása végett. Majd a természet, majd varázse-
rővel felruházott tárgy volt azon menedék vagy fo-
rum, melytől az egészséget függőnek gondolták.

A reformáció kezdetével, midőn a kutató és
vizsgálódó ész a tudósokban felébredt, s a tudomá-
nyokat nagyobb fejlődésnek indítá, az egészségügy is

haladt. De milyen volt e haladás? A tudomány csak
egyszerű primitív fogalmakkal gazdagodott, a melyek
egyszerű tapasztalaton alapultak, de még nem tudo-
mányos vívmányo on. A vegytan, élettan és a ter-
mészettudomány többi ágai csak a mult század vége
felé, valamint a jelennek elején kezdtek fejlődni és
nagy virágzásnak indulni. Ez volt az egészségügynek
éltető eleme. Az egész világ igyekezett, s igyekszik
most is annak teteleivel megismerkedni. — Miért?
Mert belátták, hogy első sorban az egészséget fenn
kell tartani, s másodsorban azt betegség esetében
visszaszerezni. Ekképen egyesültek már néhány év-
tized előtt az addig tanított tételek egy tudománnyá :
az ugynevezett közegészségügy. Hogy ezen tudo-
mány nemcsak az odavágó tételeket tartalmazzon, s
azok gyakorlati alkalmazását tárgyalja, talán szük-
ségtelen felemlíteni, valamint talán azt is, hogy ez az
emberi élet minden ágára kiterjed, egy czélt sohasem
lévesztvén szem elől, t. i. az emberiség gyarapodá-
sát, úgy szellemi, mint testi jólétét, mert ismeretes,
hogy : „Mens sana in corpore sano”.

Az egészség állapota a föld egyes népei és ezek
osztályainál feltűnteti úgy azok szellemi, mint politi-
kai és gazdasági erejét. A jó egészségi állapot jellemzi
azon népet, a mely hivatva van a politikában és a
tudományban, szóval a társadalomban nagyfontosságú
szerepet játszani. Hogy ezen a tények által igazolt
feltevés az angol birodalom hatalmas mellett s a czi-
vilisatiót terjesztő (?) Oroszország jövője ellen tanus-
kodik, sokkal ismeretesebb dolog, minthogy e felte-
vés jogosultságát bővebben fejtegetni szándékom volna.
Egy nemzet életerejét, mondja Disraeli, a nagy
angol államférfiu és hazafi, annak szaporodásá'ól és
egészségi állapotától függ ; — a legnagyobb szocialis

feladatok közé tartozik tehát ezt nem csak tekintetbe venni, hanem minél sikeresebben keresztül is vinni. Oly feladat ez, melynek kivitele ugyan nehéz, de kötelessége minden államférfiúnak, akármilyen politikai párthoz tartozzék is, ehhez lehetőleg hozzájárulni. Egy nemzet, mely számbeli fogyatkozást mutat, élő tanubizonyságát nyújtja annak, hogy a néhány évszázad előtt még hatalmas és virágzó nép politikai és történelmi jelentőségéből sokat veszített. Egy ország nagysága és hatalma ma már lakóinak physikai és erkölcsi fejlődésétől tétetik függővé, s ha valamit közvetve tesznek a lakosság egészségi állapotának emelésére, ugy ez közvetlenül jótékony hatással lesz ezen lakosság nagyságára, fényére, szóval jövőjére.

Kell, hogy minden gondolkodni tudó, igaz magyar hazafi szívébe vésse magának e szavakat. Mert épen ránk illenek ezek: Nemzetünk a kellő mérvben nem szaporodik, habár örvendetesbb tény gyanánt kell konstatálnunk, hogy ép fajunk nagyobb gyarapodást mutat fel, de ezért nem szabad, hogy bennünket megnyugtasson ama biztos tudat, hogy nem fogunk, midőn más hozzánk közel fekvő (és műveltebb) állam lakossága kedvezőbb szaporodási arányt mutat fel.

Már a negyvenes években feltűnt a „legnagyobb magyar“-nak nemzetünk csekély száma, daczára an-

nak, hogy akkor a halálozási arány jóval kisebb volt a születésinél. Azt mondja t. i. egyszer hogy: „oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmeznünk!“

E kevés szóban a nagy hazafinak aggodalmai visszatükröződnek, a melyek őt folyton bántották, mert Széchenyi István a nemzeti lét veszélyeztetését látta benne. Tehát már a negyvenes években akadunk oly magyar férfira, a ki nemzete jövőjének biztosítását nem a fegyverforgatásban vagy hódításban találja, hanem látja ezt egyedül abban, ha az emberérettel lehetőleg takarékosan járunk el. Felismerte tehát azt, hogy ily körülmények életkérdéssé válnak, nem egyedül a magyar nemzetre, hanem a magyar fajra nézve. A halálozás óriási száma az, a mely nemzetünket s fajunkat veszélyezteti, a mi ellen a józan mértékletesség és miveltség, valamint a népnevelés a leghatályosabb szerek, mert csak ezek tanítják meg a népet egészségének megbeesülésére, megvédésére és megtartására. ¹⁾

(Vége köv.)

¹⁾ És e tekintethen mostani kormányunk is, valamint a közegészségi tanács buzgókodtak, az egészséget előmozdító minden tényezőt életbe léptetvén.

T Á R S A G

A GRÓF ÚR ÖLTÖZKÖDIK.

— Rajz: Droz Gusztávtól. —

A gróf ur. — József, komornyikja.

A jelenet salun történik.

A gróf ur hajnalköltével fölébred, felnyitja szempilláit, ásít, kinyújtott karjával meghuzza a csóngetyü zsinórját, mely ágya felett függ.

József a komornyik bejő rögtön, fölcsítja a tüzet zajtalanul, kiteríti ura fehérneműjét a pamlagra, óvatosan kinyitja az ablakot s fölhuzza a függönyt, astán megáll mozdulatlanul, várva a parancsot.

A gróf (lassu hangon) — József felelj.

— József. — Mit parancsol gróf ur?

A gróf. Milyen idő van barátom?

József. Az eget felhők borítják, a kertet belepte a fehér dér, a hideg csipős, a . . .

A gróf. — Elég, hóhér, elég, igazítsd meg a tüzet. S mit mond a nagy óra?

József. — Tíz óra harmincz perczet mutat, gróf ur.

A gróf. — S a zsebóráim?

József. Gróf ur zsebórája három perczcel később jár, mint a fali óra.

A gróf. (még mindig halkán). — Az lehetetlen; add elő halóköntösömet.

József. — Kétségbe vagyok esve, hogy a gróf urnak ellent kell mondanom, de a három percznyi késedelem tény.

A gróf. — Mondom, hogy nem nézted meg jól. Egy ezertalléros óra, a mely chronomètre, azonfölül remontoir, s az en tulajdonom, késnék három perczet! Jó meleg köntöst

keress a ruhatárból és siess vele. A levélhordó itt volt már ma reggel?

József. — Nem hozott mást a gróf ur számára csak két hírlapot, s egy emlékiratot.

A gróf. — Hogyan? Egyetlen levelet, még csak névjegyet sem? . . . Hat az emlékirat micsoda?

József (elő veszi az ezüst tálczáról az emlékiratot, s olvassa) — uram, a francia iparban van egy régen érzett hiány; haladó századunkban pedig lehetetlen kitérnünk előle . . .

A gróf. — Ostoba; haladó századunk! Hagyja ki József, hagyja ki ezt a frázist.

József. — Csak a kancsukatartók gyártásáról van szó.

A gróf. — Tudtam. Bamba, kegyetlenség, képtelenség . . . (Egy modulattal levéve a selyemkendőt, melybe feje burkolva volt.) Semmi levél, hideg idő, szürke dér, fagyos levegő, egy chronomètre-óra, a mely késik, mindezek a dolgok egyesülnek arra, hogy engem bosszantsanak, s épen azon a napon, mely a vicomte születésének évfordulója; s még haladásról beszélnek. Menj József! téged hibáztatlak érte, te tudod, hogy én néha elég kegyes vagyok megengedni, némi czimboráskodást. Nos hát! most azt észlelem, hogy hanyatlóban van az erkölcs. A mostani társadalom ugy tűnik elem, mint . . . mint egy gyűlhelye, güdre mindenfélének, az a benyomás uralkodik fölöttem, s ennek hatása alatt állanak gondolataim is. (Jobbik lábára fölvonja nadragja egyik szárát.)

József. — A gróf ur csalódik.

H I R E K.

— **Főgymnasiumunk** lelkes ifjusága márczius 15-ének nagyjelentőségű napját ez évben is megünnepli, a kebelében alakult „önképző-kör” e napon diszülést tartván, melyen szavallatok s felolvasások lesznek.

— **„Revanche piknik”** czimén több fiatal ember szűkebb körű tánczestélyt rendezett f. hó 6-án a casinó helyiségében. Az estélyen mintegy 20 család vőn részt városunkból, s mondanunk sem kell, hogy a mulatság minden ízében sikerült.

— **Gyomán** febr. 29-én ejtetett meg a két községi orvos választá-a. Az egyik állomásra dr. Széll Lajos urat; eddigi helyettes orvost, közfelkiáltással; a másik állomásra dr. Ruttkay Sándor egyetemi tanársegéd, s kórházi (Karolina kórház Kolozsvárott) segédorvost, szavazatlöbbséggel.

— **Hiláló.ás.** Orosházáról a következő gyászjelentést vettük: Medveczky Henrikné szül. Holczer Mária ugy saját, mint kiskoru gyermekei: Laura és Elvira; továbbá az elhunytak szülei: Medveczky József és neje Sefesik Julianna; testvérei: Antonia, férjezett Horánszky Istvánné, s Medveczky József; ugy szintén az elhunytak apósa: Holczer Vilmos b.-hunyadi gyógyszerész; sógora: Holczer István nevében megtört szívvel jelenti hön szeretett férje, illetőleg apa, fiu, testvér és rokonnak Kis-bisztercei medveczei M e d v e c z k y H e n r i k, orosházi gyógyszerésznek, folyó évi márcz. 2-án, élete 41-ik, boldog házasságának 10-ik évében, hosszas szenvedés után, a halotti szentségek felvétele mellett történt gyászszos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 3-án, d. u. 4 és fél órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra kísértetni: az engesztelő gyászmise áldozat

pedig márczius 5-én reggeli 9 órakor fog a Mindenhatónak bemutatatni. Orosháza, 1880. Márcz. 2. Béke lengjen hamvai felett!

— **A tavaszi áradás** szokott mérvben jelentkezik Körözsüknél. Szokottnak mondjuk, a mennyiben az lenne kivétel az újabb extravagans árviszonyok közt: ha az áradás nem lenne nagyfokú. A jég a város alul már eltisztult, a nélkül, hogy különben is gyenge hidunkat nagyobb mérvben megroggáta volna, mi főleg a jégusztatás körüli gondoskodásnak köszönhető. Vízállás márc. 4. 16 és egy 1/2 láb 9 vonal. Gátjaink kelően igazítvák: ugy hogy a biztonság érzetével nézhetünk az eselleges, talán a tavalyihoz hasonló — nagyobb áradás elé is.

(Z) **Békés-Szent-Andráson** is végre valahára sikerül a régóta tervezett hidépítés. — Az árlejtés zárt ajánlat útján történik. A zárt ajánlatok f. é. márczius 24-éig adandók be, felbontatni márczius 25-én, délelőtt 11 órakor fognak. A pályázó 10% bánatpénzt köteles betenni. A költségvetés 22,000 forintban van megállapítva.

— (Z) **Békés-Szent-Andráson** febr. 29-én az estéli órákban utcai véres verekedés zavarta meg a csendet. A botcsattogás és éktelen káromlás tömegestől csalta a csata színhelyére a bámész közönséget. Valóban fájdalmas érzés fogja el az ember keblét ily brutális jelenetet látva, hol minden kimélet nélkül, irgalmat nem ismerve, mint oktalan állat rohan egyik ember a másikra. A véres csatáért másnap is jelezték az utcán járó-kelőknek az ott hagyott véres nyomok. Reméljük és hisszük, hogy a hatóság elejét fogja venni ily brutális eseteknek az a ta, hogy a csataterén megjelent hősöket, egyiket ugy mint a másikat, kérlelhellen szigorral fogja büntetni, annyival is inkább, mivel az ily hősök miatt a személy

A gróf. — Soha se feledje el József ur, hogy ön az én szolgám, s ne emlékeztessen arra, hogy ön mindent nekem köszönhet. Hogy ha valaha csalódtam, akkor volt, mikor önt méltónak tartottam némi családiaskodásra, én . . .

József. — De gróf ur engem teljesen félre ért; én a gróf ur nadrágtartóval beszélek, a mit a gróf ur megfordítva vesz föl. Én sohasem vol'nék bátor . . .

A gróf. — Az már egészen más, Akkor hat huzd le ezt a nadrágot. Te fölfoghatod azt barátom, hogy én ha tévedek, csak az ilyenekben tévedhetek; de azért e tévedésemet megítélni sem te nem vagy hivatva, s m akárki más; add ide a nadrágtartókat, s vedd le a papucsaimat . . . Én bátran mondhatom, hogy megértettem e kort; én megteszek minden óhajtott engedményt, mert én szabadelvű vagyok! talán nagyon is az. A nyájasság, melylyel veled beszélgetek, engem a te értelmiséged fokára helyez, a te ügyetlenségeidat jósággal és nyájassággal igazítva helyre, megfigyelve észrevételeidet, stb. stb. mindez eléggé meggyőzhet.

József. — Természetes, hogy az senkinek sem jutna eszébe, hogy gróf urat azzal vádolná miként nem szabadelvű.

A gróf. — No tehát . . . huzd föl a cipőmet. Nos, tehát ha én szabadelvű vagyok, ez azt jelenti, ha én javadat akarom, hát hadd cselekedjem én, a hogyan nem teszszik, te ostoba te; nem vagyok-e atyád, pártfogód, a te . . . Talán nem az én kenyéremet eszed, s nem az én boromtól részegedsz meg? De te azt mondod nekem, én most vitatkozni akarok, én már sokalлом . . .

József. — Sohasem volna bátorságom a gróf urral vitatkozni.

A gróf. — Ne szakíts félbe. — Te azt mondod nekem: én vitatkozni akarok.

József. — (félhalkkal.) Soha . . . én, soha . . .

A gróf. — Fogsz-e hallgatni, te csacsi? — Te vitatkozni akarsz! — Jól van vitatkozunk. Te azt hiszed, hogy egyenlő vagy velem, nemde? Nos hat, akkor miért huzod e pillanatban a cipőmet? Miért futsz lélekszekadva, ha csöngetek neked, mint a „szultán”, mikor futyölök? . . . Ah! s atyádnak, s nagyatyádnak s valamennyi kigondolható ősdnek miért volt ugyanaz a mestersége, mint neked? . . . ah! . . . S ime most meg biralgatod gazdada, s vonakodol megcsókolni azt a kezét . . . a mely . . . a mely már századok óta ad kenyeret: mert végre már századok óta én táplállak az én kenyéremmel, azzal a kenyérral, mely az én lisztemből, az én gabonamból, melyet én vetettem el az én földjeimbe, az én földjeimbe, érted-e ezt, te ostoba, te? Földjeimet én szántottam föl, saját munkammal, saját karjaimmal. Századok óta én gondoskodom rolad, harczolok érted, s végre nekem köszönheted az életed is. S mindezekkel szemben te felemeled a fejed büszkén, s megtagadod uradat. Ah! senátor uraim! ha a mai tarsadalom . . . Nos belatod-e már, hogy te nemcsak oktondi, de halátlan is vagy. Hol van a kendőm?

József. — Itt van a kendő; de a gróf ur máma nagyon haragos.

A gróf (miután egy mozdulattal csöndet parancsolt) . . . S cserébe minden jóságomért, a kenyérért, melyet atyádnak, a ki nem volt olyan nagy férő, s nagyatyádnak, ki szintén nem volt különb, — adtam, mit téssz te? Te fölfoghatod a világot, te gyakorlod az . . . általános szavazat jogot a mi azt jelenti, hogy te, s a hozzád hasonlók megakartok engem fosztani attól a magasla tól, a melyen . . .

József. — Oh! a gróf ur hihetné . . .

A gróf. Te építesz vasutakat, melyek az én jószágaimon mennek keresztül s te keresztül is viszed e ter. cidet;

biztonság nálunk veszélyeztetve van. Érélyes büntetés talán elejét fogja venni a most egymásután kétszer ismétlődött utczai verekedésnek.

— **Marhászat.** A „Békésmegyei Lapok” 26-ik számában Mokry Sámuel annyira fellelkessedik azon, hogy Éjszakamerikában egy tehénből — tenyésztés útján — annak tulajdonosa kerekaszámban félmillió forintot vett be, miszerint heve a következő felkiáltásra ragadja: „Mily törpék vagyunk mi magyarok, hozzájuk képest a mi tespedésünkkel! A tanulás-hoz kedvünk hiányzik, érdekelttségünk közönynyel határos, igyekezetünk a restségben sülyed el”. Már tisztelt cikkíró ur, mi a józan magyar nép nevében tiltakozunk ily sértő és alaptalan kifejezések ellen. Avagy talán nem is a magyar népet hanem „pluralis majestatis”-sal csupán saját magát érti cikkíró? Ez ellen szavunk nincs: de hogy a „marhászat” révén valaki elítélje a mi derék haladó és tanulni igenis szerető magyar vérünket: hogy tespedésnek nevezze a letűnt félszázad nagyszerű culturalis tényeit, szemben ama óriási köz és magánjogi akadályokkal, minők Éjszak-Amerikában sohasem léteztek: az csak a viszonyok teljes ignorálása, a józan szempont tévesztése mellett lehető. — s efféle helytelenségek felbukkanását a sajtónak nem szabad tűrnie.

Nők, mint egyetemi hallgatók. A főváros lapjai a fölött vitáznak, ha lehet-e nő egyetemi hallgató Magyarországon? A

te fölpanaszolod, ha én anyodnak megsimogatom az állat, te nem engeded, hogy hasznat vedem ennek a tiz ujjnak, a melynek jogait őseimtől öröklém, fölruhazva a hatalom tehetségevel, a Gondviselés jóakarata folytán. — Hajtsd le a fejed mikor a Gondviselésről beszelek. — Te enni akarsz asztalommal, hunyorítás nélkül nézel őseim arczképére; te, vigyen el engem az ördög, ha nem igaz! még az én jó istenemből is részt akarsz magadnak . . . Menykö terringettét! nem is tudom mi tartóztat vissza attól, hogy ki nem doblak az ablakon!

József. (nagyon megdöbbenve) — A gróf ur engem elhalmoz vad aival, de esküszöm, hogy nekem mindabból eszem agaba sem volt valami.

A gróf. — De hallgas hát, hallgas már: láthatod, hogy a néphez beszelek. Készíts elő mindent, a mi a mosakodáshoz szükséges. Miért nézel ilyen ostoba arczczal, a mely különben nálatok családi hagyomány?

József. — Mindaz a mit a gróf ur mondott engem annyira zavarba hoz . . .

A gróf. — Anna! jobb barátom, ha ez megzavart. Ez attól van, mert lelkedhez, szivedhez szállottam. Ez tehát amód, a mely szerint beszélni kell . . .

Hol van a fogkefém? azon tömeges rombolások ellenében, melyek rontják az orszagot már hivanhat éve és néhány hónapja. Érts meg jól. József: a te derék haladás

kolozsvári egyetem — mint a „Kelet” írja — rég megoldotta e kérdést, mert Ladányi Gedeon történelmi, Felméri Lajos neveléstanai s Szász Béla „Hamlet” fölött tartott előadásait ismételve több női hallgató járta rendszeren. Lam, Kolozsvár megelőzte Budapestet.

— **Tiszteletbeli tudorok.** A m. kir. tudomány-egyetem

Az ujonczok. (Munkácsy)

tok, a mely tavszürgöny sodronyok alakjában keresztül kasul járja birtokaimat, a mely holnap kancsukatartók alczája alatt betolakodik öltözömbbe, nézd meg az emlékiratot s már ezer alakban, mert isten engem! te már elértél arra a térre, melyen őseid minden hagyományat gépekkel óhajtanád helyet-

bölcsészeti fakultása az egyetem évszázados ünnepe alkalmából a tiszteletbeli diplomát a következőknek határozta kiadni: Arany Jánosnak, Csengery Antalnak, Sztoczek József, Trefort Ágostnak és Rudolf főherczegnek.

— Verhovay Gyula már teljesen felgyógyult s megjelent a képviselőházban, hol pártfelei részéről élénken üdvözöltetett.

— **Egy szőlő ára.** Gyöngyösön történt, hogy egy szabó egy nadrág árában, követelésének kielégítéseül egy szőlőt kapott!

— **Rövid hírek.** — Károly Salva tor főherczeg neje, Mária Immaculata főherczegnő, fiugyermeket szült, kit Rajner névre kereszteltek. A keresztelésen a király is jelen volt. — Haynald bibornokhoz Strauss, az Afrika-társaság főtitkára, a belga király nevében meleg hangon irt köszönő levelet intézett a bibornok legujabb adakozásáért. — Ipolyi Arnold püspöknél, valóságos belső litkos tanácsossá történt ki nevezetése alkalmából Körmöczbánya város küldöttsége tisztelgett s a város szerencseki vánatának kifejezést adott. — Márfly pénzügyminiszter tanácsos a mult héten házi ünnepélyt tartott a kitüntetések megülésére, melyekben legközelebb részesült, midőn neje az asztal mellől holtan rogyott le. — Árpád sirjának felkutatása végett a régészeti egyesület Ó-Buda környékén májusban megkezdte az ásásokat. — A Virág Benedek emlékére gyűlt összegek a bizottság f. hó 20-ig kéri Déry Mihály rökus-kórházi plébánoshoz beküldeni. — Horvát hált szándékozik rendezni a fővárosi horvát ifjuság a horvát és magyar inségesek javára e hó 15-én. — A téli palotában történt robbanásnál megsérültek számára eddig 14 ezer rabel gyűlt be magánadakozás útján. A sebesültek száma 52. —

Mit tennél te pártfogó nélkül? S gondold meg, hogy mindez már az orrod előtt lebegne, ha nekem nem: azok volnának elveim, amik az isteni mesteréi. Gondoltal-e valaha ezekre az elvekre? Arra példaul add meg a császárnak, a mi a császare? — Ki az a császár? . . . Bizonyára nem te vagy, mert te lehuzod az én cipőmet.

József. — A gróf urnak mindenesetre igaza van.

A gróf. — Nos hat mit felelsz erre? Lássuk beszélj.

József. — Gróf urnak igaza van

A gróf. — Valóban, ugy kell lennie hogy te az erkölcs minden kellekéből ki vagy vetköztetve. Mikor a misére megy, elmékedtél-e arról, hogy mi találkozunk az égben — ne tégy ellenveléseket, ez lehetséges, bizonyos föltételek alatt; mi leszünk az elsők, a kik neked szü'etésedet megbocsátják. — Ha tehát az égben megtalalsz, te az Isten parancsa szerint magadhoz hasonlónak fogsz tartani, és mint testverüdvözölhetsz engem? Nemde az elegans nagylelkűség? — Hé! hé; sziczkó, ugy-e erre még a nyál is összefut a szadban?

— Lássuk, tüzesíts vasat, és süsd föl a hajamat.

József. — Nem parancsolja gróf ur, hogy előbb megberetváljam?

A gróf. — De igen, jobb is lesz. Nézd meg csak a zsebórád. Hányat mutat?

(Hagy festménye után.)

tesíteni. Nos barátom, mind e dolog izgat engem, izgat rettenetesen. És ha egyszer azt mondanom: már meguntam ezeket a dolgokat, elkergetlek! . . . Mit tennél te, ha én elüznélék magamtól, ha így szólnék a lelkészhez: Lelkész ur leg en szives fordítsa el az Ur tekintetét e nyomorulttól? . . .

Szász egyetem felállítására kértek engedélyt a szebeni szászok a minisztertől, ki kérelmeket teljesíté.

Megyes püspök ö nagyméltóságának rendelete szerint új állomáson: a debreczeni segédlelkészséget mihamarább el kell foglalnom. Fölötte sajnálom, hogy mindazoktól, kikhez a tisztelet s szeretet fűzött, személyesen búcsút nem vehetek az idő rövidsége miatt. Fogadják azért szívélyes „Isten hozád”-at, Isten áldását kívánom mindnyájoknak, kik jóindulattal s szíves barátságukkal megajándékozni kegyesek voltak.

L o p u s s n y Gy u l a Á g o s t
szarvasi volt r. kath. segédlelkész.

KÖZGAZDÁSZAT.

(The Gresham Londonban.) Ezen, Ausztriában és Magyarországon is megtelepült életbiztosító társaságnak múlt évi június 30-án befejezett 31. üzleti évére vonatkozó s most közzétett évi jelentéséből kiemeljük a következő főbb adatokat: Az idők mostohasága dacára lefolyt év fölötte kedvező eredményt képes felmutatni. Benyújtott ez idő alatt a társulatnál 6090 biztosítási ajánlat 58.340,600 frank erejéig s elfogadtatott ezekből 4858 ajánlat 46.527,650 franknyi biztosítási összeg erejéig, mely utóbbiakról biztosítási kötvények állítottak ki. A díjbevétel a visszbiztosításokért járó összeg levonásával 10.813,904,70 frankra terjed, bennfoglaltatván ez utóbbiban az első biztosítási év díjai vagyis 1.533,094.20 frank.

A kamat-számla mérlege 2.730,443.20 frankot mutat fel s a díjbevétel hozzájárulásával a társulat évi bevételét

— József. — Tizenegy óra van.

A gróf. — Csak tizenegy? Lassan beretválj barátom; tudod nem szoktam reggeli-ni előbb mint délben. Vajjon tegnap nem siettettél az ágyba? A tegnapi este olyan nehéz sulylyal nehezedik gondolataimra, a melyek pedig minden pillanatban követik egymást. S a villámszerű gondolkodás az a mi az én napjaimat olyan hosszúakká teszi, legalább azt hiszem barátom, ez az oka. Lásd én roppant hamar gondolkodom. Nekem úgy tetszik, hogy tizenkét óra alatt gondolkozom huszonnégy órára való, (ásit) leglbb huszonnégy órára.

József, (miután ura arcát me szappanozta, s nyakába fehér kendőt kötött.) Gróf ur megbocsátja indiszkrécióm, de . . .

A gróf. — Mindenekelőtt ne szappanozd be az orrom. Aztán beszélj; légy indiszkrét; hisz épen ez a haladás.

József. — Hogy van az, hogy gróf ur nem írja le gondolatait?

A gróf. Eszrev-e teled nem épen ostoba; s ki mondta neked, hogy én azokat nem írom le, vagy legalább is föl nem jegyzem? — Az a kis jegyzőkönyv, mely czimeremmel van ekítve, s melyet mindig zsebemben szoktal megtalálni, telve van ilyen jegyzetekkel; a jövő nemzedék számára irtam azokat, s talán a meg későbbi ivadéknak is. Gyakran lovatam is meg kell állítanom, hogy írásba fogjak. E jegyzőkönyv tárgyalni fogja a te kormányodat, a te haladásodat, a te távsürgönyeidet, stb. stb. semmi sem fog elmaradni belőle. — De beretválj gyorsabban: ha valami eszmém tamad, nehogy elszalaszszam; állítsad szemém elé az órat, és légy öre.

13.544,347.90 frankra rugatta. Az év folyamában 6.082,559.40 frankra terjedtek a társaság irányában emelt s ennek részéről kifizetésre jutott életbiztosítási bárczákból eredt követelések, mely összegből 133.273.25 frank visszbiztosítva volt.

A kiházasítási, valamint a vegyes biztosítási szerződések-ből stb. keletkezett követelések, melyek esedékesekké váltak, 2.803,892.10 frankot vettek igénybe.

A kötvények visszavásárlására 927,213.30 frank fordítatott.

A szerződési kötelezettségek fedezésére szolgáló biztosítási alap 3.375,930.40 frankkal emelkedett.

Az érvényesített aktívák főösszege az üzleti év végével 66.576,023.95 frankot tett ki.

Az 1878—79. számveteli évvel egy három esztendősi üzleti szakasz fejeztetvén be, a társulat kötelezettségei matematikailag megbecsültettek s ekkor kitűnt, hogy 1879. június 30-án a társulat aktívuma 2.284,025.80 frankkal multa felül a passivumot. A közgyűlés tehát 2.200,000 franknak a részvényesek s a részjogosult biztosítottak között leendő kiosztását rendelte el, mely utóbbiak az 1879. június 30-án reájuk eső nyereség-részletről külön-külön értesíttetni is fognak.

Az évi jelentés sulyt fektet arra, hogy a mérlegre alapított ezen fölösleg egy egészen szabatos számítás eredménye. Egyrészt csak 3 és fél százaléknyi kamatláb vétetett fel a számításnál, ámbár a társulat elhelyezései 4³/₄ százaléknyi kamatjövedelmet biztosítanak s csak a rögtön fizetendő életjáraadékok tekintetében tétetett kivétel, mert az üzletek ez utóbbi nemére a jövő esélyei nem gyakorolnak befolyást. — Másrészt a tárczában vételáruk szerint beállított értékek többlete tekinteten kívül hagyatott, mert az értékek nem lévén értékesítve, azonnali nyereség forrásai gyanánt nem is tekinthetők. Az értékek ezen többlete azonban nagy jelentőséggel bír, mert megerősíti a társulat részéről nyújtott biztosítékokat.

A jelentést a társulat aktíváinak részletes kimutatása követeli, melyekből következő tökeelhelyezések tűnnek ki: Frank 3.717,489.80 az angol kormány papírjai.

- 12.235,824.70 idegen állampapírok.
- 640,123.55 vasuti részvények, elsőbbségek és vasuti törzsrészvények.
- 21.616,588.20 vasuti és egyéb adóslevelek.
- 8.520,203.20 háztu ajdon.
- 7.223,198.05 jelzálogok.
- 12.611,596.45 különfelék.

(A Gresham nem régiben vette meg Budapesten a Ferencz József-téren levő volt Nákó-féle palotát 740,000 frtért. Ezen intézet fenti kimutatása leghathatósabbban utasítja vissza egy ismert intézet jogtalan támadásait, melyhez további commentár szükségtelen. A szerk.)

KÉPÜNKHÖZ.

Munkácsy „Ujonzok” czimü festménye, melynek másolatát mai számunk hozza, s mely a nemzeti muzeumi képtár tulajdona, élénken állítja elénk a besorozott legények lelki állapotát. Ott ülnek a korezmai hosszú asztal körül, az egyik büslakodó kedvesét vigasztalja, a másik vigan borozgat, a harmadik melázva néz maga e'é. A háttérben egy szegény püpos üldögél, nem is mer közeledni a regrutákhoz. Pedig milyen örömmel menne ő is katonának!

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Sipos Soma.

H I R D E T É S E K.

Kész férfi öltönyök.

Divatos gyapju kelmék.

FISCHBERG IGNÁCZ

posztó-, divat- és rőfös-kereskedése és női lábbeli raktára

SZARVASON, a piacz-téren

Ajánl divatos gyapju kelméket, valódi reichenbergi, pervien, doszking, francia kamgarn kelméket a legdúsabb választékban.

Ajánlkozik egész férfi öltönyök elkészíttetésére, 12 frittól feljebb; kezeskedvén annak csinos kiállításáért. Továbbá nagy választékban tart női ruha szőr-kelméket, ugyszintén ternó, liszter francia perkálok, battiszt, satain és félselyem kelméket a legjobb minőségben.

Gazdag raktára rumburgi hollandi, creász és sziléziai vásznaknak, damast asztalterítékeknek, chifonoknak és butor kelméknek. A legjutányosb árak biztosítatnak.

☛ Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

Minta-gyűjtemények kívánatra hérmentesen küldetnek.

Női lábbeli raktár.

Rumburgi vásznak.

Értesítés.

Tudatom a tisztelt szarvasi közönséggel, miszerint a rég nyilvánult kíváncsolomhoz képest

ruha- és szabó-üzletem

ellátásához Budapestről

egy kitűnő szabászt

szerezdtem, névszerint Hanák Józsefet, ki mindennemű

úri-öltönyöket

kiváló csinnal készít.

Ajánlom egyszersmind nagy választéku

RUHAKELME-

és

kész férfi ruha-raktáromat

mely a leglivatosabb darabokkal van ellátva.

Minden cikkért teljes jótállást vállalok, s biztosítom

a legjutányosb árakat.

☛ Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Konyecsnyi András,

Szarvason.

Nagyban.

Kicsinyben.

Czipőgyár és bőrkereskedés

IZSÁKI JAKAB

Budapest, Nagymező-utca 20. sz.

Mindennemű kéz-czipők, valamint bőr és egyéb czipészeknek szükségelt anyagok,

legjutányosabb áron.

CZIPŐK:

Legfinomabb lastingból	Tuczat ár.
Női fűzős czipő . . .	28—30.
„ czugos „ varrott	„
„ zögezett	34—36.
Ugyanaz szívformában .	36—37.
Regatta lastin vagy bőr	26—28.
Komoa „	20—22.
„ gyermek „ fűzős czipő	13—14
„ „ czugos „	18—20.
Leány czugos czipő . . .	26—28.
„ fűzős „	20—22.

Bőrczipők:

Női czugos chagrin szív-	forma	38 40.
Ugyanaz lakorral . . .	36—38	
„ legfinom. Glac . . .	44.	
„ Lack felsőrész . . .	44.	
Női Regatta lackczipő .	28—30.	

Tuczat ár.
Uraknak czugos czipők 48.
Czugos czipők suik rész. 20—28.
Bőrkereskedők, czipészek számára minden fajta: talp, sarok bőr, vihsze-ehagrin-glaec bőrök, gummi czug, bélés, valamint minden czipészeknek szükségelt anyagok.

Előkészített czipő felsőrészek legfinomabb 8. számú lastingból:

Női czugos czipő	13.50	
Ugyanaz szívforma dupla	bélés	15.—
Női Regatta czipő	8.50	
Leány czugos czipő	9 11.—	
Női fűzős	10 — —	
Komod bőr vagy lastin .	7.50	

Nagybani rendeléseknél a mennyiségre tekintettel, az árra reflectáltatik.

☛ Pontos kivitelért kezeskedik. ☛

Kicsinybeni rendelésnél pontos mérték mel-
léklete kérérik.

Poudre de Serail.

Blaháné Louiza művésznő kedvencz arezpora.

Ezen arezpor vegytanilag tökélesítve, minden ártalmas szerek től mentes és oly kitűnő tulajdonságokat egyesít, hogy minden eddig a kül- és belföldön készített porokat sokszorosán felülmulja; nagymérvű federeje az arcot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az areznak és a testszínnek ifjú és természetes színezetet kölcsönöz, úgy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitűnő hatásaiért Blaháné Louiza asszonyság következő sorokkal tüntette ki:

Tiszt. Müller J. L., ezelőtt Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész urnak BUDAPESTEN.

A Poudre de Serail, melyet ön feltalált valóban kitűnő és nemében páratlan, mert nemcsak az arczon láthatlan és tartós, de egyszerűsége miatt rendes használatnál ártalmatlansága által az arezra oly különös jótékony hatást gyakorol, a nőt még eddig semmiféle arezporral nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságaért jövőben mint kedvencz arezporomat kizárólag fogom használni, és meg vagyok győződve, hogy felmulthatatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni.

Tisztelettel

BLAHA LOUIZA.

Crème Pompadour.

Az illatászat terén jelentékeny párisi kitűnőségekkel való összeköttetésem folytán sikeült a világhírű és fölöttébb hatásos, „Crème Pompadour” egész eredeti tisztaságában és erejében előállítanom. Ez azon szer, mellyel a hírneves asszony egész agykoráig fenn tudta tartani csodaszépségét a nélkül, hogy az egészségnének ártott volna; azért nem mulasztatom el a t. holgyvilágnak azt a leghathatosabban ajánlani.

E kitűnő szer jóval felülmúl minden eddigi e nemű gyártmányt. Egy tégely ára használati utasítással I frt 60 kr.

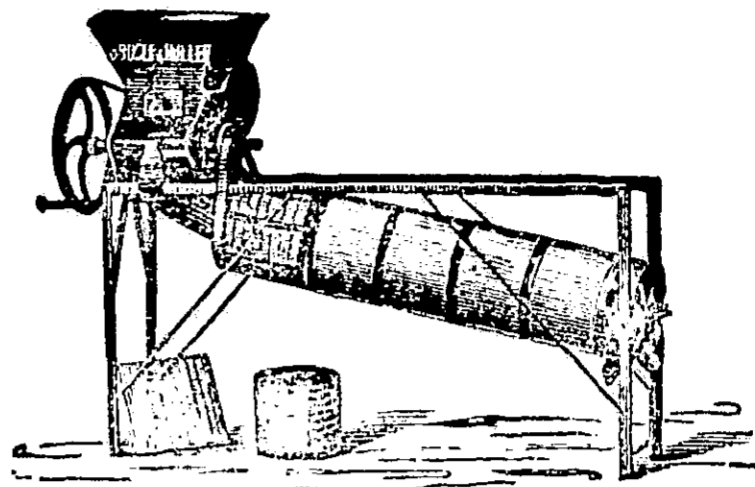
Csak azon készítmény valódiságaért kezeskelem, mely végjegyemmel el van látva. — Legnagyobb választék valódi francia és angol illatszerekben.

Minden doboz POU-DRE DE SERAIL, a mellékelt bejegyzett végjeggyel van jelöltve, 60 kr. és 1 frt dobozokban; valódi minőségben csupán a fentala Müller J. L., ezelőtt Vadász Ferencz özv. utóda, illatszerész a „Virág-királyné”-hoz Budapest, koronaherezegete 2-ik szám kapható.

10—7

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Minden kiállításon az első érdem-éremmel kitüntetve.

Brogie J. és Müller

gép-

és rosta-lemez gyára

Budapesten,

a Margit-híd közelében, készít

Tricuróket (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.

Tricur hengereket malmok számára.

Koptatókat,
Szelelő rostákat,

Szitákat és rostákat, cséplőgépek számára.

50—3

FONCIÈRE, PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

(1864-től 1879. év végeig „Pesti biztosító intézet” czégnél alatt)

BUDAPESTEN.

Részvénytőkéje 25,000,000 frank egyenlő tíz millió forinttal aranyban,
melyre készpénzben befizettetett:

12,500,000 frank, egyenlő öt millió forinttal aranyban.

Díj- és kár-tartalékaik körülbelül 2,500,000 frtra

és évi díjbevételei 3,000,000 „ ragnak

A társaság, mely e szerint a leggazdagabb és a legnagyobb biztosítékokat nyújtó biztosító-intézetek sorába tartozik a legmértányosb feltételek és a legolcsóbb díj-telek mellett nyújt biztosítást:

I. tűz, villám avagy robbanás által keletkezett tűzkárok ellen, melyek épületeket, gyárakat, gépeket, eszközöket, butorokat, mathaállományt, valamint szabad ég avagy föld alatt elhelyezett takarmány- és mezeti természetményeket érhetik;

II. jövődelem-veszteség ellen, mely valamely gyár vagy bérház leégése avagy felrobbanása folytán a gyártulajdonosra nézve a gyár szünetelése, a ház tulajdonosára nézve pedig a bérház lakhatatlansága következtében keletkezett;

III. ablakok, ajtók és butorok tükörüvegein eshető törés-károk ellen;

IV. szállítvány-károk ellen vizen és szárazon szállított javakra nézve;

V. jégkárok ellen mindennemű mezeti természetményekre nézve;

IV. az ember életére mindennemű módozat szerint.

Előforduló károk a legmértányosb módon rendeztetnek és leggyorsabban fizettetnek ki. (A Pesti biztosító-intézet fennállása alatt károk fejében 22 millió forintot o. é. kifizetett)

Bővebb felvilágosítással a legkétségesebben szolgálnak az alatt megnevezett képviselőségek.

Igazgatóság:

Pejacsovieh Márk gróf, elnök, Kochmeister Frigyes báró, Laczko Antal, alelnokok. Igazgatósági tagok: Achly Adolf, Feldmann K. G., Figdor Károly, Dr. Loisch Ede, ifj. Ráday Gedeon gróf, ifj. Schenk Adolf, Strobentz Alajos, Dr. Willner Antal, Wolkonstein-Trostburg Lipót gróf.

Vezérigazgató: Schön Vilmos. Vezérigazgató helyettes: Fuchs Károly, igazgató.

Körületi ügynökségek Szarvason: Deutsch Adolf, és Mázor József kereskedő uraknál vannak.

2—4